

ADHD-relaties: Drama of passie....? Met vallen en opstaan....?

**Start online-onderzoeksproject 'PARTNERS VAN VOLWASSENEN MET ADHD'.
Oproep tot deelname van koppels van wie één van beide partners ADHD heeft en die al min. 1 jaar samenwonen en beiden willen deelnemen. Via www.zitstil.be**

Tot op vandaag werd vooral onderzoek gedaan naar de kernproblemen van ADHD bij de persoon zelf. Onderzoek naar de wisselwerking tussen personen met ADHD en hun context in partnerrelaties is minder voorhanden en is per definitie erg complex. In Vlaanderen werd hierover nog amper onderzoek verricht.

Situering van het onderzoek

De context en omgeving van personen met ADHD is zeer bepalend voor de mate waarin de neurobiologisch bepaalde stoornis wel of niet een probleem is. Zowel wetenschappelijk onderzoek, de vele persoonlijke contacten, als de hulpverleningspraktijk van onze werking, bevestigen steeds opnieuw het belang van de familiale en sociale omgeving voor zowel kinderen, pubers, jongvolwassenen als volwassenen met ADHD. Het onderzoeken en ontwikkelen van methodieken om de omgeving te betrekken en te ondersteunen is voor centrum ZitStil dan ook een permanente uitdaging, waarbij participatief werken en empowerment voorop staan.

Probleem- en determinantenanalyse

Mensen met ADHD hebben een verhoogde kwetsbaarheid in verschillende levensfasen en -domeinen (Barkley et al., 2008). De context kan hierin zowel een ondersteunende als contraproductieve functie vervullen (Eakin et al., 2004).

Om een beter inzicht te verkrijgen in gedrag en gevoelens die ADHD te weeg brengt in partner- en gezinsrelaties, werd daarom in 2012 vanuit centrum ZitStil een verkennende bevraging georganiseerd via de website, zowel bij volwassenen met ADHD (n=50) als volwassenen zonder ADHD die in relatie staan tot een kind, jongere of volwassene met ADHD (n=183) (Borms, 2012). In deze bevraging werd gepeild naar primaire relaties, zowel in de tegenwoordige tijd als retrospectief. Resultaten lopen gelijk met bestaand internationaal onderzoek. De respondenten ondervinden erg veel invloed van ADHD op hun relaties en deze invloed wordt vaak als negatief bestempeld. Gevoelens van frustratie, zorg, schuld en onzekerheid overschaduwden de positieve aspecten.

Ouder zijn van een kind met ADHD levert niet enkel spanningen op in de relatie ouder – kind (95% spreekt van een invloed: 91% van een negatieve invloed, 63% (ook) van een positieve invloed) maar ook in de partnerrelatie. Zeventig procent van broers en zussen van iemand met ADHD spreekt over een invloed, waarvan 86% van een negatieve en 64% (ook) van een positieve.

Opvallend is dat 86% van de volwassenen met ADHD aangeeft dat er een invloed is van ADHD op hun partnerrelatie, waarbij 82% aangeeft dat er een negatieve invloed is en 74% (ook) een positieve invloed aangeeft. Achtentachtig procent van de partners van iemand met ADHD geeft een invloed aan, waarvan wel 97% een negatieve invloed. Slechts 50% spreekt (ook) over een positieve invloed. Daarenboven spreekt in de groep ouders die partner zijn

van een volwassene met ADHD, 73% van een invloed op hun omgang met de kinderen, waarbij 85% een negatieve invloed en slechts 56% een positieve invloed aangeeft.

In samenwerking met het Familieplatform Geestelijke Gezondheid is centrum Zitstil in de mogelijkheid om verder onderzoek te voeren naar ADHD in partnerrelaties. De verdere wetenschappelijke onderbouwing van de moeilijkheden die ondervonden worden in partnerrelaties met ADHD, kan bijdragen aan de beeldvorming over en begeleiding en hulpverlening voor volwassenen met ADHD. Aangezien ADHD bij 3 tot 4% van de volwassenen voorkomt, kunnen we op deze manier voor een aanzienlijke groep enerzijds kwetsbaarheden en anderzijds belastende factoren verminderen. En uiteraard worden ook de 'best practices' en werkbare relatievoorschriften beschreven en doorgegeven.

Permanente evaluatie en toepassing bij andere problematieken

Het onderzoeksproces zal permanent geëvalueerd worden. Twee reflectiegroepen monitoren het onderzoeksproces: één reflectiegroep bestaat uit experts m.b.t. het thema ADHD en volwassenen (universiteiten, psychiatrische ziekenhuizen en ervaringsdeskundigen) Een andere reflectiegroep bestaat uit leden van het Familieplatform Geestelijke Gezondheidszorg. Deze zullen op geregelde tijdstippen evalueren in welke mate het onderzoek bruikbaar is voor een latere verbreding naar ondersteuning en empowerment in partnerrelaties met andere ggz-problemen (autisme, bipolaire stoornis, anorexia en boulemia,...)

Toepassingsmogelijkheden

Op basis van de gegevens die verkregen werden uit bovenstaand onderzoek, zal door centrum ZitStil na afloop van het project enerzijds een psycho-educatie pakket uitgewerkt worden voor volwassenen met ADHD en hun partners. Het pakket zal in twee proeftuinen uitgetoetst en geëvalueerd worden. Hieraan zal op termijn ook een train-de-trainer gekoppeld worden. Anderzijds zullen de onderzoeksresultaten die verkregen werden in dit project geïntegreerd worden in het hele aanbod van centrum ZitStil. Op deze manier krijgen volwassenen met ADHD en hun partners ondersteuning op maat m.b.t. ADHD-gerelateerde problemen in hun partnerrelatie.

De eerste resultaten van bovenstaand onderzoek worden bekend gemaakt op de ADHD-dag op 16 november 2013 in congrescentrum ALM in Berchem.

Mieke Autrique, wetenschappelijk medewerker

Ria Van Den Heuvel, directeur centrum ZitStil
0477 59 22 54